

สวนสุนัขที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะ:

กรณีศึกษาสวนบางแคภิรมย์

Dog Parks That Satisfy Public Parks Users:

Case Study of Bang Khae Phirom Park

รับบทความ	11/09/2020
แก้ไขบทความ	23/11/2020
ยอมรับบทความ	24/11/2020

สุดารัตน์ คงวิโรจน์

ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Sudarat Kongwirot

Department of Landscape Architecture, Faculty of Architecture, Chulalongkorn University

Sudarat.mai27@gmail.com

บทคัดย่อ

ปัจจุบันสังคมไทยโดยเฉพาะกรุงเทพมหานครมีการขยายตัวของจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ทำให้วิถีชีวิตและการอยู่อาศัยของคนเกิดการเปลี่ยนแปลง รวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการใช้ชีวิต ทำให้ปัจจุบันคนโสดและครอบครัวเดี่ยวในกรุงเทพมหานครมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทำให้สัตว์เลี้ยงเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับวิถีชีวิตของคนเมืองสำหรับเป็นเพื่อนคลายเหงา ช่วยลดปัญหาความเครียด จากการสำรวจพฤติกรรมการเล่นสัตว์ของประชากรในกรุงเทพมหานครพบว่าสุนัขเป็นสัตว์เลี้ยงที่คนนิยมเลี้ยงมากเป็นอันดับหนึ่ง ทำให้เกิดผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร ปีพ.ศ. 2556 มีนโยบายจัดสร้างสวนสุนัข 4 มุมเมืองของกรุงเทพมหานคร เพื่อรองรับความต้องการของประชาชนที่เป็นเจ้าของสุนัข และสุนัขสามารถทำกิจกรรมหรือออกกำลังกายได้อย่างอิสระ เพื่อลดภาวะความเครียดของสุนัขที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมที่ก้าวร้าว อารมณ์ และการเกิดโรคต่าง ๆ เพื่อให้ปลอดภัยต่อประชาชนและสังคม

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยการใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างสุนัข เจ้าของและผู้ใช้งานทั่วไปในสวนสาธารณะ รวมไปถึงประโยชน์ของการจัดแบ่งพื้นที่สวนสุนัขให้เหมาะสมเพื่อให้ส่งผลกระทบในทางลบแก่ผู้ใช้งานทั่วไปน้อยที่สุด เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ ปรับปรุงและจัดสร้างสวนสุนัขแห่งใหม่ในอนาคต

วิธีการวิจัยประกอบไปด้วย การลงพื้นที่กรณีศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลโดยการสังเกตการณ์และสัมภาษณ์การทำกิจกรรมของสุนัข เจ้าของ และผู้ใช้งานสวนสาธารณะ รวมไปถึงการตอบแบบสอบถามออนไลน์จากผู้เลี้ยงสุนัขถึงความต้องการสวนสุนัขในประเทศไทย เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยในการใช้พื้นที่ร่วมกันของสุนัข เจ้าของ และผู้ใช้งาน ซึ่งผลจากการวิจัยเจ้าของสุนัขและผู้ใช้งานสวนสาธารณะเห็นด้วยกับการจัดสรรพื้นที่และการจัดสร้างสวนสุนัขเพื่อสุนัขในปัจจุบันและอนาคต แต่จะต้องมีมาตรการในการควบคุมให้ด้านความปลอดภัย และความสะอาดเพื่อไม่ให้กระทบต่อผู้ใช้งานภายในสวนสาธารณะ

คำสำคัญ: การใช้พื้นที่ร่วมกัน สวนสุนัข ประโยชน์ของสวนสุนัข แนวทางในการออกแบบ

Abstract

Currently Thai society, especially Bangkok, is growing in population. In addition to an increase in the demographic aging, the lifestyle of the population has also changed. Due to these lifestyle changes more single-unit families live in Bangkok, making pets a choice for urban lifestyle as a companion to relieve loneliness help reduce stress problems. From the survey of animal husbandry behavior of the population in Bangkok, it was found dogs are the most popular pets. Make the former governor of Bangkok M.R. Sukhumbhand Paribatra, made a policy in 2013 to create parks for dogs in 4 separate corners of Bangkok to help accommodate the needs of citizens who own dogs

Objectives of this study of factors of sharing space sharing among dogs, owners and users in the park this includes the benefits of properly allocating the dog park area to minimize the negative impact on the users in the park to guideline design for renovate and build a new dog park in the future.

Research methods include case study to collect data by observing and interviewing the activities of dogs, owners and users includes online questionnaires from dog owners has increased demand for a place where dogs and their owners can interact and exercise in Thailand to understanding the factors of sharing space among dog, owners and users. The results of this research, dog owners and park users agree on the allocation of space and the construction of dog parks for nowadays and in the future. But there must be a measure to control the safety and cleanliness so as not to affect users in the park.

Keywords: *Sharing Space, Dog Park, Dog Park Benefits, Design Guideline*

บทนำ

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

กรุงเทพมหานครในปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตและสภาพสังคม จำนวนครอบครัวเดี่ยว คนโสด และผู้สูงอายุวัยเกษียณอายุมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากความต้องการความสะดวกสบายในการเดินทางไปทำงานและการดำเนินชีวิต สัตว์เลี้ยงเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับวิถีชีวิตของคนเมืองในปัจจุบันสำหรับเป็นเพื่อนคลายเหงา ช่วยลดปัญหาด้านความเครียดและรวมไปถึงผู้ช่วยในด้านการรักษาโรค จากการสำรวจพฤติกรรมการเลี้ยงสัตว์ของประชาชนในกรุงเทพมหานครพบว่าสุนัขเป็นสัตว์เลี้ยงยอดนิยมอันดับหนึ่ง รวมไปถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสุนัขและสัตว์เลี้ยงที่มีอัตราการเติบโตค่อนข้างสูงในปีพ.ศ. 2562 และปัจจุบันอาคารสาธารณะรวมไปถึงพื้นที่สาธารณะหลายแห่งอนุญาตให้นำสุนัข หรือสัตว์เลี้ยงเข้าใช้งานพื้นที่ได้โดยมีการจัดแบ่งโซนเพื่อรองรับสุนัข และเจ้าของ (ธนาคารกสิกรไทย, 2562)

ซึ่งปัจจุบันทำให้ความต้องการในการใช้พื้นที่ของสุนัข และเจ้าของสำหรับทำกิจกรรม และออกกำลังกายเพิ่มมากขึ้นและมีไม่เพียงพอต่อความต้องการเนื่องจากสวนสาธารณะบางแห่งยังไม่มียุทธศาสตร์อนุญาตให้สุนัขเข้าใช้งานภายในสวนสาธารณะเนื่องจากไม่มีการแบ่งพื้นที่สำหรับสุนัขอย่างชัดเจน รวมไปถึงประชาชนผู้ใช้งานสวนสาธารณะบางกลุ่มยังไม่เห็นด้วยต่อการอนุญาตให้สุนัขเข้าใช้พื้นที่ภายในสวนสาธารณะร่วมกันได้ เพราะมีความกังวลในเรื่องความปลอดภัย และความสะอาด (พลอยชมพู สุทธิภาวิไลกุล, 2555; ภควดี ศรีอ่อน, 2555)

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษา และสำรวจพื้นที่กรณีศึกษา สวนสาธารณะบางแคกริมที่มีการจัดแบ่งพื้นที่สำหรับสวนสุนัขภายใน เพื่อหาแนวทางการจัดสรรพื้นที่สำหรับสวนสุนัขที่เหมาะสม และส่งผลกระทบต่อการใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างสุนัข เจ้าของและผู้ใช้งานสวนสาธารณะน้อยที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะเพื่อทำกิจกรรมและออกกำลังกายของสุนัข
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างสุนัข เจ้าของ และผู้ใช้งานภายในสวนสาธารณะ จากกรณีศึกษา “สวนบางแคกริม”

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ขอบเขตด้านเนื้อหาและขอบเขตด้านพื้นที่โดยมีเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่กรณีศึกษาจาก 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยด้านนโยบายการเพิ่มสวนสุนัขเพื่อรองรับความต้องการของการเพิ่มจำนวนประชากรสุนัขในปัจจุบัน และความต้องการพื้นที่เพื่อใช้ออกกำลังกายของสุนัขและเจ้าของ
2. ปัจจัยด้านการใช้พื้นที่ของสุนัขและเจ้าของที่ส่งผลกระทบต่อการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกันภายในสวนสาธารณะที่จัดสรรพื้นที่ให้สวนสุนัข แนวทางในการออกแบบ จัดสร้างสวนสุนัขเพื่อลดความขัดแย้งทำให้สวนสุนัขประสบความสำเร็จ

การวิจัยนี้จึงทำการเลือกกรณีศึกษาที่เป็นสวนสาธารณะที่จัดสรรพื้นที่สำหรับสวนสุนัขอยู่ภายในพื้นที่ จากนโยบายของกรุงเทพมหานครที่มีโครงการจัดสร้างพื้นที่สวนสุนัขเพื่อรองรับการเพิ่มจำนวนของประชากรสุนัขในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสวนบางแคกริมเป็นสวนที่ได้รับการออกแบบโดยสำนักงานกองสวนสาธารณะสำนักสิ่งแวดล้อม เป็นสวนสาธารณะที่มีสวนสุนัขอยู่ภายในพื้นที่เป็นแห่งที่ 2 ของกรุงเทพมหานคร จากการปรับปรุงการออกแบบจากสวนสุนัขแห่งแรกของกรุงเทพมหานครคือสวนสุนัขชั่วคราว (MATICHON ONLINE, 2562)

วิธีการวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการออกแบบจัดตั้งสวนสุนัขให้เหมาะสมเพื่อลดปัญหาเรื่องความขัดแย้งในการใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างสุนัข เจ้าของสุนัข และผู้ใช้งานสาธารณะ
2. การลงพื้นที่สำรวจกรณีศึกษาจากการจัดบันทึกข้อมูล ภาพถ่ายของการออกแบบ การแจกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ จากเจ้าของสุนัขและผู้ใช้งานภายในสวนสาธารณะ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการ ข้อเสนอแนะและปัจจัยในการใช้พื้นที่ร่วมกัน และสังเกตพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะของสุนัข
3. จากภาวะการเกิดโรคระบาดโควิด-19 ผู้วิจัยจึงทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ร่วมด้วย คือ เฟซบุ๊กไลน์ และอีเมล
4. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่กรณีศึกษา แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ พฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะของสุนัขและแบบสอบถามออนไลน์เพื่อสรุปหาแนวทางในการออกแบบ ปรับปรุง และพัฒนาศวนสุนัขให้เหมาะสมและส่งผลกระทบทางลบต่อการใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างสุนัข เจ้าของ และผู้ใช้งานน้อยที่สุด
5. สัมภาษณ์ครุฝึกสุนัขตำรวจ เพื่อขอคำแนะนำการฝึกสุนัขให้สุนัขสามารถเข้าสังคมได้เมื่อต้องออกไปในพื้นที่สาธารณะระหว่างสุนัขด้วยกันเองและคน เพื่อไม่ให้สุนัขมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวต่อผู้อื่น

พื้นที่ศึกษาและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

พื้นที่กรณีศึกษา คือสวนสาธารณะบางแคภิรมย์ เขตบางแค มีพื้นที่ทั้งหมด 119 ไร่ 2 งาน 10 ตารางวา ซึ่ง กทม. ได้ขอความร่วมมือขอเช่าที่ดินจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก พื้นที่ 49 ไร่ 2 งาน 10 ตารางวา แบ่งเป็นพื้นที่เพื่อจัดสร้างตลาด สำหรับส่วนที่ 2 พื้นที่ 70 ไร่ ให้สำนักสิ่งแวดล้อม จัดสร้างสวนสาธารณะ “บางแคภิรมย์” ซึ่งภายในสวนจัดแบ่งพื้นที่เพื่อจัดทำสวนสุนัขโดยมีขนาดพื้นที่จำนวน 4 ไร่ 3 งาน เป็นสวนสุนัขแห่งที่ 2 ของกรุงเทพมหานครต่อจากสวนสุนัขชั่วคราว ภายในสวนสุนัขบางแคภิรมย์ประกอบด้วย พื้นที่คัดกรองสุนัข อาคารอเนกประสงค์ ห้องสุขาสาธารณะ ทางเดิน - วิ่ง สำหรับวิ่งสุนัข จุดให้น้ำสุนัขและพื้นที่ลานทราย ซึ่งเป็นนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง (MATICHON ONLINE, 2562) สวนสุนัขแห่งนี้ตั้งอยู่ในพื้นที่สวนบางแคภิรมย์ โดยประโยชน์ที่สุนัขและเจ้าของจะได้รับ คือการใช้ประโยชน์จากพื้นที่สวนสาธารณะในการทำกิจกรรม และออกกำลังกายของสุนัข เพื่อลดปัจจัยความเครียด และพฤติกรรมความก้าวร้าวที่อาจเกิดขึ้นต่อตัวสุนัขเองหากสุนัขอยู่ในพื้นที่แคบ ไม่สามารถออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมได้ ทั้งนี้ จะส่งผลดีต่อเจ้าของและเพื่อนบ้าน หากสุนัขมีความสุขได้ออกกำลังกาย ปลดปล่อยความเครียดตามความต้องการของขนาดและสายพันธุ์ของสุนัขจะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้สุนัขสร้างความเดือดร้อนให้กับเพื่อนบ้านได้ ซึ่งจากการวิจัยพฤติกรรมก้าวร้าวของสุนัขเกิดขึ้นจาก สัญชาตญาณดิบของสุนัขเอง หากพวกเขาได้รับการฝึก การทำกิจกรรมที่ทำให้ผ่อนคลายความเครียด รวมไปถึงการได้พบปะสุนัขตัวอื่นและผู้คน จะทำให้นิสัยมารยาททางสังคมที่ดีขึ้นช่วยลด พฤติกรรมก้าวร้าวที่จะส่งผลเสียต่อเพื่อนบ้านโดยรอบได้ (Laurel, 2007; NationalGeographicThailand, 2560)

ความเป็นมาและประโยชน์ของสวนสุนัข

ในช่วงปลายทศวรรษที่ 1960 (ประมาณปีพ.ศ. 2503) มีการเรียกร้องสิทธิของสุนัขในด้านของความต้องการสถานที่เพื่อให้สุนัขสามารถออกมาทำกิจกรรมในสิ่งที่ต้องการกับเจ้าของได้อย่างอิสระ สวนสุนัขแห่งแรกที่ได้รับการยอมรับทางสังคมเริ่มต้นในประเทศสหรัฐอเมริกาตั้งอยู่ในเมืองเบิร์กลีย์ แคลิฟอร์เนีย ในช่วงปลายปีพ.ศ. 2513 สวนสุนัขแห่งนี้ได้รับความนิยมสำหรับเจ้าของสุนัขที่พาสุนัขของตนเองมาทำกิจกรรมและออกกำลังกาย ณ สวนแห่งนี้ (Harnik & Bridges, 2005) เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่ชุมชนเมืองซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอย่างหนาแน่น

ภาพ 1 ผังสวนบางแครกมัย และสวนสุนัข

ผลกระทบต่อการมีสวนสุนัข

ความคิดเห็นของกลุ่มคนที่มีความเห็นต่างเกี่ยวกับสวนสาธารณะสำหรับสุนัข พวกเขามีความกังวลในเรื่องของความปลอดภัยจากพฤติกรรมของสุนัข ความก้าวร้าวของสุนัข เชื้อโรค โรคติดต่อ และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์โดยรอบของสวนสุนัข รวมถึงความกังวลในเรื่องของการมีสวนสุนัขภายในชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้พื้นที่สนามเด็กเล่นจะเป็นภัยอันตรายต่อเด็ก ๆ บริเวณชุมชนโดยรอบ (Gómez, 2013)

พฤติกรรมความก้าวร้าวของสุนัข

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพฤติกรรมความก้าวร้าวของสุนัข (Schalamon Johannes et al., 2006) สามารถสรุปได้ว่า สาเหตุที่ทำให้สุนัขมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว กัด และทำร้ายมนุษย์สาเหตุหลักเกิดจากการเลี้ยงดูที่ผิดวิธี และสายพันธุ์ของสุนัข เนื่องจากสุนัขบางสายพันธุ์ยังคงมีความเป็นสุนัขป่าอยู่ในตัวเอง มีสัญชาตญาณในการดำรงชีวิตด้วยตัวเองสูง มีความเป็นนักล่าจึงยากต่อการนำมาฝึกและเลี้ยงใกล้ชิดกับมนุษย์โดยเฉพาะเด็กเล็ก อีกสาเหตุสำคัญที่ทำให้สุนัขมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว คือพฤติกรรมที่เจ้าของสุนัขปฏิบัติต่อสุนัขของตนเองเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของสุนัข เช่น การไม่เข้าใจในความต้องการในการทำกิจกรรมเพื่อปลดปล่อยพลังงานของสุนัขแต่ละสายพันธุ์ เพื่อให้พวกเขาผ่อนคลายความเครียดเมื่อได้ออกกำลังกาย หรือทำกิจกรรมที่ชอบ การสอนให้สุนัขเข้าสังคมกับสุนัขด้วยกันเองรวมไปถึงกับมนุษย์

พฤติกรรมออกกำลังกายของสุนัข

การออกกำลังกายเป็นสิ่งสำคัญสำหรับสุนัขทุกช่วงวัยและทุกสายพันธุ์ เพราะการออกกำลังกายจะช่วยให้สุนัขมีร่างกายที่แข็งแรง ลดความเสี่ยงในการเกิดโรคต่าง ๆ โดยเฉพาะโรคอ้วน หรือสภาวะน้ำหนักเกินและยังช่วยสร้างความสัมพันธ์ของสุนัขและเจ้าของ สำหรับการออกกำลังกายที่เหมาะสมสำหรับสุนัขสามารถแบ่งได้ 3 ช่วง คือ สุนัขวัยเด็ก สุนัขวัยโตเต็มที่ และสุนัขสูงอายุ เนื่องจากสุนัขแต่ละช่วงวัยมีความต้องการและรูปแบบการออกกำลังกายที่แตกต่างกัน

ตาราง 1 พฤติกรรมการออกกำลังกายของสุนัขพันธุ์เล็ก

ช่วงอายุ	กิจกรรม	ข้อควรระวัง
อายุประมาณ 1-6 เดือน	การปาลูกบอล หางของเล่นชนิดต่างๆ หรือใส่สายจูงพาเดินและวิ่ง 1-2 ครั้ง/อาทิตย์ ประมาณ 10-15 นาที	สุนัขวัยเด็กเป็นช่วงอายุที่อยากรู้อยากเห็น ควรดูแลอย่างใกล้ชิด ระวังสุนัขกินสิ่งแปลกปลอม
อายุประมาณ 7-8 เดือนขึ้นไป	เล่นลูกบอลวิ่งคาบของ ออกกำลังกายตามสวนสาธารณะ 15-20 นาที/ครั้ง	ควรให้น้ำสุนัขเป็นระยะเพื่อรักษาสมดุลร่างกายระวังสภาวะขาดน้ำ ลมแดด หรือฮีทสโตรก โดยเฉพาะสุนัขหน้าสั้น เช่น บ็อกเซอร์ เฟรนช์บูล – ด็อก เป็นต้น
อายุประมาณ 10 – 15 ปีขึ้นไป	พาเดิน ว่ายน้ำ หรือกิจกรรมเบาๆ	ระวังเรื่องกระดูก และข้อต่อ ควรใส่สายจูงเวลาพาสูงสุนัขเดินตลอดเวลา เนื่องจากสุนัขวัยนี้จะมีปัญหาเรื่องสายตาดำฟ้าฟาง

ที่มา : ปรับปรุงจาก (NationalGeographicThailand, 2560)

ตาราง 2 พฤติกรรมการออกกำลังกายของสุนัขพันธุ์ใหญ่

ช่วงอายุ	กิจกรรม	ข้อควรระวัง
อายุประมาณ 18 - 24 เดือน	เดิน วิ่ง คาบสิ่งของ หรือกิจกรรมที่เหมาะสมประมาณ 15-20 นาที/ครั้ง	สุนัขวัยเด็กเป็นช่วงอายุที่อยากรู้อยากเห็นควรดูแลอย่างใกล้ชิด ระวังสุนัขกินสิ่งแปลกปลอม
อายุประมาณ 3 - 4 ปีขึ้นไป	วิ่ง เดิน ว่ายน้ำ กระโดดข้ามเครื่องกีดขวาง ขว้างบอล จานร่อน หรือฝึกทักษะต่างๆ	ระวังพฤติกรรมก้าวร้าว จะต้องควบคุมน้ำหนักให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม
อายุประมาณ 5 - 6 ปีขึ้นไป	ออกกำลังกายเบา หรือที่เหมาะสมกับสายพันธุ์ เช่น วิ่ง ว่ายน้ำ สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง เดินในสวนสาธารณะระยะสั้นๆ	ระวังเรื่องกระดูก และข้อต่อ ควรใส่สายจูงเวลาพาสูงสุนัขเดินตลอดเวลา เนื่องจากสุนัขวัยนี้จะมีปัญหาเรื่องสายตาดำฟ้าฟาง

ที่มา : ปรับปรุงจาก (NationalGeographicThailand, 2560)

ประโยชน์ของสวนสุนัข

เป็นพื้นที่ที่ประชาชนที่เลี้ยงสุนัขสามารถนำสุนัขของตนเองออกมาใช้พื้นที่ทำกิจกรรมและออกกำลังกายได้อย่างอิสระ เจ้าของสุนัขสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ใหม่ ๆ ในการเลี้ยงสุนัข สุนัขจะได้เรียนรู้และปรับตัวในการเข้าสังคมระหว่างสุนัขด้วยกันเองรวมถึงการพบปะมนุษย์ในพื้นที่สาธารณะ และยังส่งเสริมด้านความปลอดภัยต่อผู้ใช้งานสวนสาธารณะร่วมกับสุนัข เนื่องจากสุนัขจะออกกำลังกายและทำกิจกรรมอยู่ภายในพื้นที่ที่จัดสรรให้สุนัขเท่านั้น (Daniel & Noonan, 2012)

ผลการวิจัย

การสำรวจข้อมูลและการวิเคราะห์

จากการลงสังเกตการณ์ แจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ พบว่ามีสุนัขมาใช้งานสุนัขเฉลี่ยวันละ 10 - 20 ตัว และสวนสาธารณะเฉลี่ยวันละ 30 - 40 คน เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 และผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามออนไลน์จากกลุ่มคนรักสุนัขจำนวน 150 คน เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของการมีสวนสุนัข

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมของสุนัขภายในสวนสุนัขบางแคภิรมย์

1) ช่วงเวลาของการเกิดกิจกรรม

จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์พบว่าเจ้าของสุนัขพาสุนัขมาทำกิจกรรมสามารถแบ่งได้เป็น 2 ช่วงคือ วันจันทร์ - วันศุกร์ และวันเสาร์ - วันอาทิตย์ โดยพบว่าวันจันทร์ - วันศุกร์เจ้าของสุนัขจะพาสุนัขของตนเองมาใช้งานสวนสุนัขช่วงเช้าตั้งแต่ 6:00 - 9:00 น. และเวลาเย็นตั้งแต่ 17:00 น. เป็นต้นไป ซึ่งมีจำนวนน้อยเนื่องจากเป็นวันธรรมดาเจ้าของสุนัขส่วนใหญ่จะต้องทำงาน ส่วนวันเสาร์ - วันอาทิตย์ เจ้าของสุนัขจะพาสุนัขของตนเองมาใช้งานสวนสุนัขช่วงเวลาเย็นตั้งแต่ 16:00 น. เป็นต้นไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศในแต่ละวัน เนื่องจากสุนัขบางสายพันธุ์มีข้อจำกัดในเรื่องของการระบายความร้อนภายในตัวเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสุนัขสายพันธุ์หน้าสั้นเป็นเรื่องสำคัญที่เจ้าของทุกคนทราบดี เพราะสุนัขเหล่านี้มีความเสี่ยงต่อการเกิดฮีทสโตรก (heat stroke) หรือโรคลมแดดได้เป็นสิ่งที่อันตรายเป็นอย่างมากต่อสุนัข

ตาราง 3 แสดงช่วงวัน - เวลา ของการเข้าใช้งานสวนสุนัขในสวนสาธารณะบางแคภิรมย์

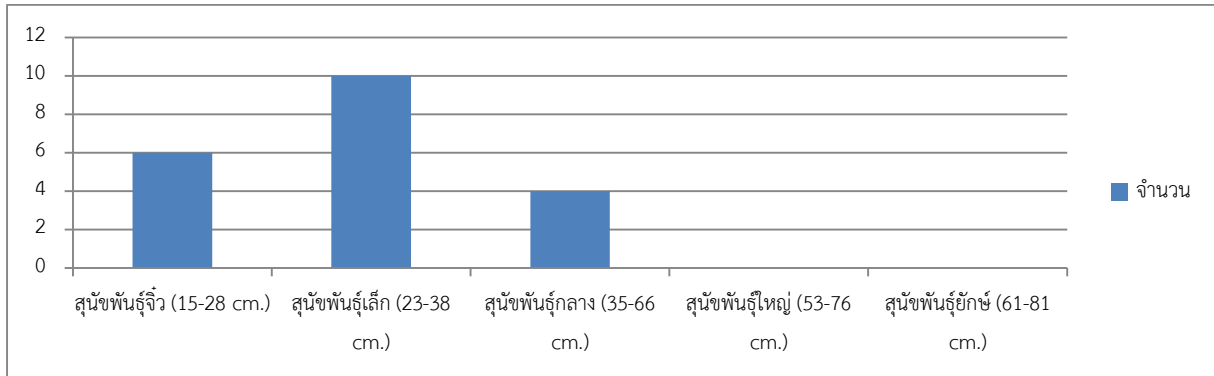
วันและเวลา	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	ขนาดของสุนัข
จันทร์																		สุนัขขนาดจิ๋ว - เล็ก
-																		สุนัขขนาดกลาง
ศุกร์																		สุนัขขนาดใหญ่
เสาร์																		สุนัขขนาดจิ๋ว - เล็ก
-																		สุนัขขนาดกลาง
อาทิตย์																		สุนัขขนาดใหญ่

จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ เดือนกุมภาพันธ์ 2563

2) ขนาดของสุนัข

จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ พบว่าสวนสุนัขบางแคภิรมย์มีสุนัขที่เข้าใช้งานเฉลี่ยวันละ 10 - 20 ตัว โดยพบว่าขนาดของสุนัขพันธุ์จิ๋ว (15 - 28 cm.) 30% (6 ตัว) สุนัขพันธุ์เล็ก (23 - 38 cm.) 50% (10 ตัว) และสุนัขพันธุ์กลาง (35 - 66 cm.) 20% (4 ตัว) โดยส่วนใหญ่สุนัขพันธุ์จิ๋วและพันธุ์เล็ก เจ้าของจะพาสุนัขมาเดินเล่นบริเวณ walk way โดยที่ปล่อยสุนัขอย่างอิสระไม่ใส่สายจูงและเจ้าของดูแลอย่างใกล้ชิด ในส่วนของสุนัขพันธุ์กลางพฤติกรรมของพวกเขชอบที่จะวิ่งเล่นบริเวณเนินหญ้าและบ่อทราย เจ้าของจะปล่อยพวกเขาอย่างอิสระโดยไม่ใส่สายจูง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับบริบทการใช้สวนสุนัขของสุนัขทั้งสามขนาด เนื่องจากสวนสุนัขบางแคภิรมย์ไม่ได้แยกพื้นที่ระหว่างสุนัขใหญ่และสุนัขเล็กทำให้เจ้าของสุนัขทุกคนจะต้องคำนึงถึง

ความปลอดภัยของสุนัขของตนเองและสุนัขคนอื่น หากมีสุนัขขนาดเล็กใช้งานพื้นที่จำนวนมากเจ้าของสุนัขขนาดใหญ่จำเป็นต้องใส่สายจูงเพื่อความปลอดภัย

แผนภูมิ 1 ขนาดของสุนัขที่เข้าใช้งานสวนสุนัขบางแคภิรมย์
จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ เดือนกุมภาพันธ์ 2563

3) ประเภทการทำกิจกรรมของสุนัข

จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ของสุนัขที่เข้าใช้บริการสวนสุนัขบางแคภิรมย์สามารถแบ่งขนาดของสุนัขที่เข้าใช้บริการได้ทั้งหมด 3 ขนาด คือ สุนัขขนาดเล็ก และสุนัขขนาดกลาง โดยสามารถระบุพื้นที่การทำกิจกรรมของสุนัขแต่ละขนาดได้โดยสังเขปดังนี้

3.1) สุนัขขนาดเล็ก และสุนัขขนาดเล็ก

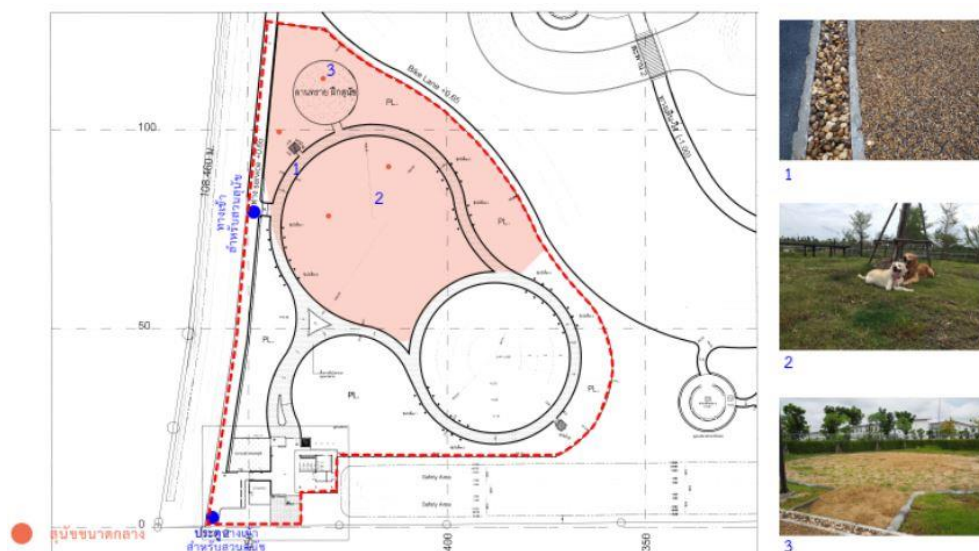
จากการสังเกตการณ์พบว่า กิจกรรมที่สุนัขขนาดเล็กและสุนัขขนาดเล็กส่วนใหญ่มักจะทำคือ วิ่งรอบ ๆ บริเวณทางเดินที่เป็นพื้นกรวด และบริเวณพื้นหญ้ารอบ ๆ ทางเดินตามผังด้านล่าง โดยไม่ใส่สายจูงและที่มีเจ้าของสุนัขคอยดูแลสุนัขของตนเองอยู่ใกล้ ๆ เจ้าของสุนัขบางคนนำลูกบอลของเล่นมาโยนเล่นกับสุนัขของตนเองในบางตัวเป็นการทำกิจกรรมร่วมกันกับสุนัขของตนเอง

ภาพ 2 พื้นที่การทำกิจกรรมของสุนัขพันธุ์จิ๋วและสุนัขพันธุ์เล็ก
จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ เดือนกุมภาพันธ์ 2563

3.2) ศูนย์ขนาดกลาง

จากการสังเกตการณ์พบว่า กิจกรรมที่ศูนย์ขนาดกลางส่วนใหญ่มักจะทำ คือวิ่งบริเวณเนินดิน และการเล่นบ่อทรายตามผังก้างล่าง เนื่องจากศูนย์ขนาดนี้จะมีพลังงานในตัวเองมากกว่าศูนย์ขนาดเล็กพวกเขาจึงต้องการพื้นที่บริเวณกว้างในการออกกำลังกายให้เหมาะสมกับขนาดของร่างกาย และสายพันธุ์ โดยเจ้าของจะไม่ใส่สายจูงและจะคอยดูแลอยู่ห่าง ๆ

ภาพ 3 พื้นที่การทำการกิจกรรมของศูนย์ขนาดกลาง
จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ เดือนกุมภาพันธ์ 2563

จากการสังเกตการณ์พบว่า การเข้าใช้พื้นที่ทำการกิจกรรมของสุนัขแต่ละขนาดไม่พบความขัดแย้ง เนื่องจากหากเจ้าของสุนัขขนาดจิ๋วและขนาดเล็กพบว่าสวนสุนัขมีสุนัขขนาดใหญ่เข้าใช้งานอยู่ เจ้าของสุนัขจะพาสุนัขของตนเองใส่สายจูงหรือพานั่งรถเข็นและพาเดินบริเวณรอบนอกสวนสุนัข หากภายในสวนสุนัขมีสุนัขขนาดกลางเข้าใช้งานจำนวนไม่มากเจ้าของสุนัขขนาดจิ๋วและขนาดเล็กก็จะพาสุนัขของตนเองเข้าใช้งานสวนสุนัขด้วยเช่นกัน แต่จะคอยดูแลสุนัขของตนเองอย่างใกล้ชิดเพื่อความปลอดภัย

4) ลักษณะการออกแบบสวนสุนัขบางแคภิรมย์

การออกแบบสวนสุนัขแห่งนี้เป็นการออกแบบที่นำต้นแบบมาจากสวนสุนัขแห่งแรกของกรุงเทพมหานคร คือสวนสุนัขชั่วคราว แต่มีความแตกต่างกัน คือสวนสุนัขชั่วคราวออกแบบโดยการแบ่งพื้นที่ระหว่างสุนัขขนาดเล็กและสุนัขขนาดใหญ่ สวนสุนัขบางแคภิรมย์ออกแบบให้แยกทางเข้า - ออก จากสวนสาธารณะของคนเพื่อความปลอดภัยต่อกลุ่มผู้ใช้งานที่เป็นเด็ก ผู้ใช้งานที่ไม่เลี้ยงสุนัข และผู้ใช้งานที่มีอาการกลัวสุนัข

ในสวนของวัสดุ และการเลือกพืชพันธุ์ภายในสวนสุนัข ผู้ออกแบบเลือกใช้วัสดุที่มีความเหมาะสมและปลอดภัยต่อการใช้งานของสุนัขในการทำกิจกรรม เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุแก่สุนัข หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่เป็นอันตราย การออกแบบในส่วนของพืชพันธุ์ภายในสวนสุนัขผู้ออกแบบเลือกใช้ให้สอดคล้องต่อการทำการกิจกรรมของสุนัข เพื่อให้เกิดร่มเงา ช่วยระบายความร้อนให้แก่สุนัข รวมไปถึงผู้ออกแบบคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้งานภายในสวนสาธารณะจึงออกแบบให้มีรั้วรอบบริเวณสวนสุนัข และวางผังให้อยู่ห่างไกลจากพื้นที่ทำการกิจกรรมของผู้ใช้งานสวนสาธารณะ

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมประชาชนภายในสวนสาธารณะ

ภาพ 4 ผังสวนบางแคภิรมย์ แสดงกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดภายในสวน

จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ เดือนกุมภาพันธ์ 2563

1) ลักษณะการใช้พื้นที่ของกลุ่มผู้ใช้งานสวนสาธารณะ

จากการสังเกตการณ์ประชาชนที่มาใช้งานสวนบางแคภิรมย์พบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้ทำกิจกรรมส่วนใหญ่จะเลือกพื้นที่บริเวณที่ใกล้เคียงกับทางเข้า - ออกของสวนสาธารณะ และใกล้พื้นที่ศาลาอเนกประสงค์เพื่อการพักผ่อน เนื่องจากใกล้กับพื้นที่จอดรถ ห้องน้ำ การทำกิจกรรมส่วนใหญ่จะเน้นไปในด้านของการวิ่ง ปั่นจักรยาน จักรยานยนต์ และกลุ่มครอบครัวที่มีเด็กเล็ก เด็กโต มาใช้พื้นที่สนามเด็กเล่นเพื่อให้บุตรหลานได้ทำกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการ รวมไปถึงลานสนามกีฬาสำหรับเด็กโตที่เข้ามาใช้ออกกำลังกายเป็นกลุ่ม เช่น เล่นบาสเกตบอล ฟุตบอล

2) ช่วงเวลาของการเกิดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสวนสาธารณะ

จากการสำรวจเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 พบว่า ช่วงเวลาในการเกิดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสวนสาธารณะบางแคภิรมย์ของประชาชนที่เข้ามาใช้ทำกิจกรรมแบ่งออกเป็น 4 ประเภทดังนี้ คือ กิจกรรมการเดิน - วิ่ง การปั่นจักรยาน การพักผ่อน - นั่งพูดคุย และกิจกรรมการออกกำลังกายของเด็กเล็ก โดยจากการลงพื้นที่สำรวจพบว่าแต่ละกิจกรรมที่เกิดขึ้นจะมีความแตกต่างกันของวันและช่วงเวลาในการทำกิจกรรม รวมไปถึงปัจจัยในด้านของสภาพอากาศของวันนั้น ๆ ร่วมด้วย โดยความแตกต่างของช่วงวันที่เกิดการทำการกิจกรรมสามารถแบ่งได้เป็น 2 ช่วงหลัก ๆ คือ ในช่วงวันจันทร์ - วันศุกร์ และช่วงวันเสาร์ - วันอาทิตย์ ซึ่งช่วงที่มีการใช้ทำกิจกรรมในเวลาที่เหมาะสมจะเป็นเวลาในช่วงเย็นเกิดขึ้นระหว่าง 16.00 น. - 21.00 น. โดยจะมีความแตกต่างในการทำกิจกรรมในช่วงเช้าพบว่าวันจันทร์ - วันศุกร์ กิจกรรมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นการเดิน - วิ่งของผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้บริเวณสวนสาธารณะ

3) ความขัดแย้งในการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมระหว่างสวนสุนัขและสวนสาธารณะ

จากการสังเกตการณ์ แจกแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ผู้ใช้งานสวนสาธารณะพบว่า ความขัดแย้งในการใช้งานสวนสาธารณะไม่มีปัญหาในด้านนี้เกิดขึ้นภายในสวนบางแคภิรมย์ เนื่องจากสวนสุนัขและสวนสาธารณะได้รับการวางผังที่มีความเหมาะสม และปลอดภัย เพราะสวนสุนัขมีรั้วรอบขอบชิดอีกทั้งการแยกทางเข้า - ออก รวมไปถึงการเว้นช่องว่างระหว่างทั้งสองพื้นที่โดยการใช้พืชพันธุ์ในการแบ่งพื้นที่ทำให้มีความกลมกลืนและดูเป็นธรรมชาติ

สรุป

จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ สัมภาษณ์ แจกแบบสอบถามเจ้าของศูนย์จำนวน 20 คน และประชาชนที่เข้าใช้งานสวนสาธารณะจำนวน 60 คน สามารถสรุปความพึงพอใจและข้อเสนอแนะในการใช้งานสวนสุนัขและสวนสาธารณะบางแคมป์นี้ได้ดังนี้

ตาราง 4 ความคิดเห็นด้านการวางผัง

เจ้าของสุนัข	ระดับความพึงพอใจ	ร้อยละ (%)	คน (น.)	ผู้ใช้งานสวนสาธารณะ	ร้อยละ (%)	คน (น.)
	พอใจเป็นอย่างยิ่ง	25 %	5		13.3 %	8
	พอใจ	60 %	12		53.3 %	32
	เฉยๆ	15 %	3		30 %	18
	ไม่พอใจ	0	0		3.3 %	2
	ไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง	0	0		0	0
	รวม	100	20		100	60

จากการศึกษาความคิดเห็นต่อการวางผังสวนสุนัขภายในสวนสาธารณะบางแคมป์จากเจ้าของสุนัขทั้งหมด 20 คน พบว่ามีความพอใจ 60% ในการวางผังสวนสุนัขเนื่องจากอยู่ห่างไกลจากพื้นที่ทำกิจกรรมของผู้ใช้งานสวนสาธารณะ แยกทางเข้า – ออกอย่างชัดเจน มีที่จอดรถสำหรับเจ้าของสุนัขแยกออกจากสวนสาธารณะ

ความคิดเห็นจากผู้ใช้งานสวนสาธารณะทั้งหมด 60 คน พบว่า มีความพึงพอใจ 53.3% และรู้สึกเฉย ๆ 30% ในการวางผังสวนสุนัข โดยจากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นว่าถึงแม้ว่าจะมีสวนสุนัขอยู่ภายในพื้นที่แต่การออกแบบ วางผัง มีความรัดกุมในเรื่องของความปลอดภัยของสุนัขและผู้ใช้งานสวนสาธารณะ

ตาราง 5 ความคิดเห็นด้านข้อปฏิบัติและกฎระเบียบภายในสวนสุนัข

เจ้าของสุนัข	ระดับความพึงพอใจ	ร้อยละ (%)	คน (น.)	ผู้ใช้งานสวนสาธารณะ	ร้อยละ (%)	คน (น.)
	พอใจเป็นอย่างยิ่ง	15 %	3		26.6 %	16
	พอใจ	80 %	16		60 %	36
	เฉยๆ	5 %	1		10 %	6
	ไม่พอใจ	0	0		3.3 %	2
	ไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง	0	0		0	0
	รวม	100	20		100	60

จากการศึกษาความคิดเห็นด้านข้อปฏิบัติและกฎระเบียบภายในสวนสุนัขจากเจ้าของสุนัขทั้งหมด 20 คน พบว่ามีความพึงพอใจ 80% สำหรับกฎระเบียบในการเข้าใช้สวนสุนัข เพื่อความปลอดภัยและความสะอาดภายในสวนสุนัขไม่ให้เกิดผลกระทบทางลบต่อผู้ใช้งานสวนสาธารณะ ลดปัจจัยความขัดแย้งในการจัดสรรพื้นที่สวนสุนัขภายในสวนสาธารณะ

ความคิดเห็นจากผู้ใช้งานสวนสาธารณะทั้งหมด 60 คน พบว่าพอใจ 60% ในการจัดตั้งสวนสุนัขภายในสวนสาธารณะ แต่จะต้องกำหนดกฎระเบียบสำหรับเจ้าของสุนัขในการพาสุนัขเข้าใช้งานอย่างชัดเจนและจะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เนื่องจากบางคนยังมีความกังวลในเรื่องของความปลอดภัยของเด็กและผู้ที่มีความกลัวสุนัขในการเข้าใช้งานสวนสาธารณะ

ตาราง 6 ความคิดเห็นด้านบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก

เจ้าของสุนัข	ระดับความพึงพอใจ	ร้อยละ (%)	คน (น.)	ผู้ใช้งานสวนสาธารณะ	ร้อยละ (%)	คน (น.)
	พอใจเป็นอย่างยิ่ง	25 %	5		21.6 %	13
	พอใจ	70 %	14		45 %	27
	เฉยๆ	5 %	1		28.3 %	17
	ไม่พอใจ	0	0		5 %	3
	ไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง	0	0		0	0
	รวม	100	20		100	60

จากการศึกษาความคิดเห็นด้านข้อปฏิบัติและกฎระเบียบภายในสวนสุนัขจากเจ้าของสุนัขทั้งหมด 20 คน พบว่ามีความพอใจ 70% ในด้านการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เนื่องจากทางผู้ออกแบบ แยกทางเข้า - ออกระหว่างสวนสุนัขและสวนสาธารณะรวมไปถึงการแยกที่จอดรถสำหรับสวนสุนัข ซึ่งเจ้าของสุนัขรู้สึกถึงความสะดวกสบายในการเดินทางมาใช้บริการที่สวนสุนัขแห่งนี้ รวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับสุนัข เช่น พื้นที่ล้างตัว พื้นที่สำหรับทิ้งขยะ

ความคิดเห็นจากผู้ใช้งานสวนสาธารณะทั้งหมด 60 คน พบว่าพอใจ 45% ในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในสวนสุนัขและสวนสาธารณะ ทำให้ผู้ใช้งานรู้สึกสะดวกและรู้สึกประทับใจในการมาใช้บริการที่สวนบางแคภิรมย์ ซึ่งผู้ใช้งานให้ความคิดว่าห้องน้ำสะอาด มีพื้นที่ให้นั่งพักผ่อนพักผ่อนต่อผู้ใช้งาน พื้นที่สำหรับจอดรถมีปริมาณที่เพียงพอ

ตาราง 7 ความคิดเห็นด้านพืชพันธุ์

เจ้าของสุนัข	ระดับความพึงพอใจ	ร้อยละ (%)	คน (น.)	ผู้ใช้งานสวนสาธารณะ	ร้อยละ (%)	คน (น.)
	พอใจเป็นอย่างยิ่ง	15 %	3		28.3 %	17
	พอใจ	55 %	11		61.6 %	37
	เฉยๆ	25 %	5		8.3 %	5
	ไม่พอใจ	5 %	1		1.6 %	1
	ไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง	0	0		0	0
	รวม	100	20		100	60

จากการศึกษาความคิดเห็นด้านข้อปฏิบัติและกฎระเบียบภายในสวนสุนัขจากเจ้าของสุนัขทั้งหมด 20 คน พบว่ามีความพอใจ 55% สำหรับการออกแบบในเรื่องของพืชพันธุ์ภายในสวนสุนัข ทำให้มีความร่มเงาเมื่อสุนัขทำกิจกรรม มีบางท่านมีข้อเสนอแนะในการดูแลรักษาพืชพันธุ์เดือนละ 1 ครั้งเนื่องจากสุนัขบางตัวอาจขุดหรือดึงต้นไม้ภายในสวนสุนัขจนได้รับความเสียหาย และไม่เป็นระเบียบ

ความคิดเห็นจากผู้ใช้งานสวนสาธารณะทั้งหมด 60 คน พบว่าพอใจ 61.6% ต่อการออกแบบในเรื่องของพืชพันธุ์และบรรยากาศภายในสวนสุนัขและสวนสาธารณะ ทำให้ผู้ใช้งานรู้สึกสบาย ร่มรื่น และมีความรู้สึกอยากกลับมาใช้งานสวนบางแคภิรมย์อีก ซึ่งมีผู้ใช้งานบางรายให้ความเห็นเพิ่มเติมในการดูแลต้นไม้ภายในสวน เนื่องจากในบางพื้นที่ยังมีความร่มเงาไม่เพียงพอ

ตาราง 8 ความคิดเห็นด้านความปลอดภัยในการควบคุมสุนัข

เจ้าของสุนัข	ระดับความพึงพอใจ	ร้อยละ (%)	คน (น.)	ผู้ใช้งานสวนสาธารณะ	ร้อยละ (%)	คน (น.)
	พอใจเป็นอย่างยิ่ง	59 %	35		59 %	35
	พอใจ	33 %	20		33 %	20
	เฉยๆ	8 %	5		8 %	5
	ไม่พอใจ	0	0		0	0
	ไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง	0	0		0	0
	รวม	100	20		100	60

จากการศึกษาความคิดเห็นด้านข้อปฏิบัติและกฎระเบียบภายในสวนสุนัขจากเจ้าของสุนัขทั้งหมด 20 คน พบว่ามีความพอใจ 86% ด้านความปลอดภัยภายในสวนสุนัข เนื่องจากมีกฎระเบียบการเข้าใช้อย่างชัดเจน รวมไปถึงการจัดสรรพื้นที่ที่มีการคำนึงถึงความปลอดภัยระหว่างสุนัขและผู้ใช้งานสวนสาธารณะ เจ้าของสุนัขคลายความกังวลในเรื่องของความขัดแย้งในการเข้าใช้พื้นที่ทำกิจกรรมของสุนัข

ความคิดเห็นจากผู้ใช้งานสวนสาธารณะทั้งหมด 60 คน พบว่าพอใจ 79% ในด้านความปลอดภัยในการเข้าใช้งานเนื่องจากสวนสาธารณะออกแบบให้สวนสุนัขอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม รวมไปถึงการเว้นระยะพื้นที่ระหว่างสวนสุนัขและสวนสาธารณะโดยการใช้พืชพันธุ์เข้ามาช่วย จึงทำให้ผู้ใช้งานรู้สึกว่าการเข้าใช้งานสวนสุนัขไม่น่ากลัวและสามารถใช้พื้นที่ร่วมกันได้ภายในสวนบางแคริเมย์

จากการแจกแบบสอบถามออนไลน์จากกลุ่มคนรักสุนัขจำนวน 150 คน เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นในการจัดตั้งสวนสุนัขภายในกรุงเทพมหานคร และความต้องการสวนสุนัขในประเทศไทยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม 80.25 % เห็นด้วยกับนโยบายการจัดสร้างสวนสุนัขภายในกรุงเทพมหานครและประเทศไทย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเล็งเห็นถึงความสำคัญของสวนสุนัขเนื่องจากปัจจุบันจำนวนประชากรสุนัขภายในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ปี แต่พื้นที่ที่รองรับความต้องการในการทำกิจกรรมและออกกำลังกายของสุนัขยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสร้างสวนสุนัขเพิ่มมากขึ้นจะช่วยให้ช่วยลดปัญหาการพาสุนัขเข้าใช้พื้นที่ที่ไม่ได้รับอนุญาตร่วมกันกับมนุษย์มากขึ้น ทั้งนี้จะช่วยให้ช่วยลดปัญหาในด้านความขัดแย้งในการใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างสุนัข เจ้าของ และประชาชนท่านอื่น ๆ

เจ้าของสุนัขจำนวน 82.65% แสดงความคิดเห็นต่อความสำคัญของสวนสุนัข คือเนื่องจากการใช้ชีวิตของคนเมืองในกรุงเทพมหานครเปลี่ยนแปลงไป รวมไปถึงข้อจำกัดของพื้นที่ที่อยู่อาศัยทำให้สวนสุนัขมีความจำเป็นต่อสุนัขในการออกไปทำกิจกรรม ออกกำลังกาย และพบปะสังคม สิ่งนี้จะทำให้สุนัขลดพฤติกรรมก้าวร้าวและสามารถเข้าสังคมกับสุนัขตัวอื่น มนุษย์ รวมไปถึงพวกเขาจะได้ทำกิจกรรมเพื่อปลดปล่อยพลังงานของตัวเอง ลดปัญหาในเรื่องของความเครียดในตัวสุนัข และลดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นต่อคนรอบข้างอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ต่อการออกแบบจัดสรรพื้นที่สวนสุนัขให้ประสบความสำเร็จมีข้อควรคำนึงถึงในการออกแบบดังนี้

1) ตำแหน่งที่ตั้ง

จะต้องคำนึงถึงที่ตั้งให้เหมาะสมต่อการใช้งาน โดยขนาดของสวนสาธารณะสำหรับสุนัขเป็นส่วนสำคัญสำหรับการประสบความสำเร็จ ซึ่งขนาดของพื้นที่จะต้องสามารถรองรับปริมาณของสุนัขและเจ้าของได้อย่างเหมาะสม ไม่แออัด ทั้งในส่วนพื้นที่จอดรถ พื้นที่ออกกำลังกายสำหรับสุนัข และพื้นที่นั่งคอยสำหรับเจ้าของสุนัข ต้องอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานโดยมีข้อเสนอดังนี้

- 1.1 ขนาดพื้นที่กว้างเพียงพอต่อความต้องการสามารถรองรับจำนวนสุนัข และเจ้าของ
- 1.2 เลือกพื้นที่ที่ลดความเสี่ยงในการเกิดความขัดแย้งต่อผู้ใช้งานสวนสาธารณะ และคนในพื้นที่ใกล้เคียง

2) ความปลอดภัย

ในด้านความปลอดภัยเป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้ใช้งานสวนสาธารณะสำหรับสุนัข และผู้ใช้งานสวนสาธารณะ โดยสุนัขที่มีแนวโน้มพฤติกรรมที่ก้าวร้าว อาจสร้างปัญหาแก่สุนัขตัวอื่น เจ้าของสุนัขคนอื่น ๆ รวมไปถึงผู้ใช้งานสวนสาธารณะหากเจ้าของสุนัขไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของสุนัขตนเอง จนอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อภาพลักษณ์ของสวนสาธารณะสำหรับสุนัข เพื่อให้ลดความเสี่ยงในด้านของความปลอดภัยจึงมีข้อเสนอ ดังนี้

- 2.1 ไม่อนุญาตให้สุนัขที่มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมก้าวร้าว และดุร้ายเข้าใช้งานภายในพื้นที่สวนสาธารณะสำหรับสุนัข เพื่อลดอัตราความเสี่ยงในด้านของความปลอดภัยแก่สุนัขตัวอื่น เจ้าของสุนัขคนอื่น ๆ รวมไปถึงผู้ใช้งานสวนสาธารณะ
- 2.2 ไม่ควรนำลูกสุนัขเข้าใช้งานสวนสุนัข เนื่องจากลูกสุนัขจะเป็นวัยที่ยากรู้อยากเห็น มีอาการหวาดระแวงเมื่อเจอสุนัขที่มีขนาดใหญ่กว่า อาจทำให้ถูกทำร้ายได้
- 2.3 เจ้าของสุนัขจะต้องควบคุมสุนัขของตนเองได้เป็นอย่างดีโดยเฉพาะคำสั่งเสียง
- 2.4 หากสวนสาธารณะสุนัขไม่มีรั้วกั้นสำหรับสุนัขทำกิจกรรมโดยเฉพาะ เจ้าของจะต้องใส่สายจูงสุนัขอยู่เสมอเพื่อความปลอดภัยแก่สุนัขตัวอื่น เจ้าของสุนัขคนอื่น ๆ รวมไปถึงผู้ใช้งานภายในสวนสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กเล็ก
- 2.5 เด็กที่เข้ามาใช้งานสวนสาธารณะสำหรับสุนัข และสวนสาธารณะจะต้องอยู่ภายใต้การดูแลของผู้ปกครองตลอดเวลาเพื่อความปลอดภัย

3) เสียงรบกวน

ความกังวลในเรื่องของเสียงรบกวนจากสวนสาธารณะสำหรับสุนัขต่อชุมชนและพื้นที่โดยรอบ เช่น เสียงจากการจราจร และเสียงของสุนัขจึงมีข้อเสนอ ดังนี้

- 3.1 เลือกพื้นที่จัดตั้งสวนสาธารณะสำหรับสุนัขให้เหมาะสม ควรหลีกเลี่ยงพื้นที่ที่อยู่ในเขตประชากรอาศัยหนาแน่น
- 3.2 หากจำเป็นต้องจัดตั้งในพื้นที่ที่มีการอยู่อาศัยของประชากรที่หนาแน่นควรมีการออกแบบวัสดุที่ช่วยป้องกันเสียง เพื่อป้องกันการเกิดเสียงรบกวนและปลูกพืชพันธุ์ที่สามารถช่วยดูดซับและลดการเกิดเสียงรบกวน
- 3.3 หากสวนสาธารณะสำหรับสุนัขอยู่ใกล้พื้นที่อยู่อาศัย ควรจัดสรรพื้นที่สำหรับสวนสาธารณะสุนัขให้ห่างจากพื้นที่อยู่อาศัยให้ได้มากที่สุด

4) พืชพันธุ์และวัสดุที่เลือกใช้ในสวนสุนัข

4.1 พืชพันธุ์

การปลูกต้นไม้ ควรล้อมโคนต้นไม้เพื่อไม่ให้สุนัขเข้าไปปัสสาวะบริเวณโคนต้นไม้ เนื่องจากในปัสสาวะของสุนัขมีความเป็นกรด อาจทำให้ต้นไม้ตายได้ การเลือกชนิดของพืชพันธุ์สำหรับปลูกในสวนสาธารณะสุนัขควรเลือกที่ปลอดภัยต่อสุนัขไม่ควรเลือกใช้พืชพันธุ์ที่มีพิษต่อสุนัข เนื่องจากสุนัขมีประสาทสัมผัสที่ไว ควรเลือกพรรณไม้ที่มีความทนทานต่อการเหยียบย่ำของสุนัข และสามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว สำหรับไม้ยืนต้นควรเลือกพันธุ์ที่สามารถปรับเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี มีความทนทาน โตเร็ว ดูแลรักษาง่าย ไม่เป็นอันตรายหรือเป็นพิษต่อสุนัข ให้ความร่มเงาแก่สุนัข เจ้าของ และผู้ใช้งานสวนสาธารณะ

4.2 วัสดุพื้นผิว

สนามหญ้า เป็นวัสดุที่มีความเหมาะสมกับการใช้พื้นที่ออกกำลังกายของสุนัข เนื่องจากหญ้ามีความอ่อนนุ่มไม่เป็นอันตรายต่อเท้าของสุนัข ไม่ดูดซับความร้อนจากแสงอาทิตย์ และหญ้ามักเป็นวัสดุพื้นผิวที่เหมาะสมกับ

สุนัขมากที่สุด แต่มีข้อเสียในเรื่องของการดูแลรักษาเป็นพิเศษ การทำความสะอาดที่ยาก ฉะนั้นไม่ควรใช้สำหรับพื้นที่ที่กำหนดให้สุนัขใช้ขบกัด เพราะยากต่อการทำความสะอาด

กรวด เป็นวัสดุที่เหมาะสมกับการใช้ปูพื้น เนื่องจากกรวดสามารถทำความสะอาดได้ง่ายมีขนาดที่หลากหลาย มีสีสันทันสวยงาม อีกทั้งยังก่อสร้างง่ายและประหยัดเวลา กรวดเป็นวัสดุที่เหมาะสมจะใช้ในการปูพื้นทางเดิน เพราะทำให้เกิดเสียงเมื่อเดินทำให้สุนัขสามารถรับรู้ถึงการเคลื่อนไหว โดยกรวดเม็ดเล็ก ๆ เหมาะกับเท้าของสุนัขมากที่สุด เนื่องจากนุ่มเท้าและไม่ระคายเคืองต่อเท้าของสุนัข

ทราย เป็นพื้นผิวที่เหมาะสมต่อลานออกกำลังกายของสุนัข เนื่องจากดูแลรักษาง่าย ระบายน้ำได้ดี แต่มีข้อเสีย คือทรายจะร้อนเกินไปกับเท้าสุนัขหากใช้ในพื้นที่กลางแจ้งและสุนัขมักจะใช้ขุดคุ้ยพื้นทราย ทำให้เกิดปัญหาพื้นผิวสนามเป็นหลุม เป็นบ่อ จึงต้องหมั่นสังเกตและดูแลรักษา

วัสดุสำหรับปูพื้น สิ่งที่ต้องคำนึงเป็นหลัก คือการเลือกวัสดุที่ไม่ลื่นเมื่อเปียกน้ำ ควรเลือกวัสดุพื้นผิวแข็งที่สามารถทำความสะอาดได้ง่าย ไม่เป็นที่สะสมของเชื้อโรค เช่น แผ่นหิน คอนกรีต หรือวัสดุอื่น และที่สำคัญควรออกแบบพื้นให้มีความลาดเอียงเพื่อการระบายน้ำที่ดี

5) ระบบสุขาภิบาล

การจัดวางของเสียและสิ่งปฏิกูลของสุนัขภายในสวนสาธารณะสำหรับสุนัข ทางสวนสาธารณะจะต้องจัดพื้นที่สำหรับให้สุนัขได้อุจจาระโดยเฉพาะ จัดให้มีถังเก็บอุจจาระ และถังขยะตามจุดต่าง ๆ ภายในสวนสาธารณะสำหรับสุนัขให้เพียงพอต่อจำนวนผู้ใช้เพื่อลดปัญหาเรื่องสิ่งสกปรก เจ้าของสุนัขจะต้องทำตามกฎระเบียบของสวนสาธารณะอย่างเคร่งครัดในเรื่องของการรักษาความสะอาดภายในสวนสุนัข

6) กฎระเบียบ

สวนสาธารณะสำหรับสุนัขทุกแห่งจะมีกฎระเบียบ ป้ายที่แสดงกฎระเบียบในการนำสุนัขเข้าใช้สวนสาธารณะและกฎระเบียบในการรักษาความสะอาดทุก ๆ 100 ตารางเมตร และบริเวณหน้าประตูทางเข้าเพื่อเตือนให้เจ้าของสุนัขทำความสะอาดมูลสุนัขของตนเอง ไม่แนะนำให้เจ้าของสุนัขหนึ่งคนนำสุนัขเข้ามามากกว่าสามตัวในแต่ละครั้ง เนื่องจากเจ้าของอาจไม่สามารถควบคุมสุนัขของตนเองได้ รวมไปถึงการจัดมูลและการดูแลรักษาความสะอาด มีข้อเสนอในการรักษาความสะอาดสำหรับสวนสาธารณะสำหรับสุนัขดังนี้

- 6.1 แสดงกฎระเบียบของสวนให้อยู่ในตำแหน่งที่ชัดเจน ในบริเวณพื้นที่โดยรอบสวน
- 6.2 กฎระเบียบควรชี้ชัดในเรื่องความรับผิดชอบของสุนัขโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องการทำความสะอาดเกี่ยวกับสิ่งปฏิกูลจากสุนัขของตนเอง
- 6.3 จำกัดจำนวนสุนัขที่สามารถเข้ามาใช้งานพร้อมกับเจ้าของหนึ่งคน โดยกำหนดให้สามารถนำสุนัขเข้าใช้งานในแต่ละครั้งไม่เกินสามตัวต่อเจ้าของหนึ่งคน จากพระราชบัญญัติการควบคุมการเลี้ยงสุนัขและสัตว์เลี้ยง พ.ศ. 2548 (ชนิดา แสงทอง และ ธนศ สุจารีกุล, 2563) กล่าวว่าไม่ควรให้บุคคลที่อายุต่ำกว่า 15 ปี และเกินกว่า 65 ปี จูงสุนัขเข้าใช้งานสวนสาธารณะหรือสถานที่สาธารณะโดยลำพัง
- 6.4 เจ้าของจะต้องสามารถควบคุมพฤติกรรมของสุนัขของตนเองไม่ให้สร้างความรบกวนแก่สุนัขตัวอื่น ๆ ภายในสวน และไม่อนุญาตให้สุนัขที่มีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว ดุร้ายเข้าใช้งานสวนสุนัข

บรรณานุกรม

- Daniel, M., & Noonan Douglas S. (2012, February). Managing contested greenspace: Neighborhood commons and the rise of dog parks. *International Journal of the Commons*, 6(1), 28-51.
- Gómez Edwin. (2013). Dog parks: Benefits, conflicts, and suggestions. *Journal of Park & Recreation Administration*, 31(4), 79-91.
- Harnik Peter, & Bridges Cerise. (2005, June 22). *Creating dog parks-without rancor*. In The Trust for Public Land, retrieved from [http://cloud. tpl. org/pubs/ccpe_Dog_Park_Report. pdf](http://cloud.tpl.org/pubs/ccpe_Dog_Park_Report.pdf), 2012
- Laurel, Allen. (2007). *Dog parks: Benefits and liabilities*. (Master of Environmental Studies, University of Pennsylvania.
- Schalamon Johannes, Ainoedhofer Herwig, Singer Georg, Petnehazy Thomas, Johannes, M., Kiss Katalin, & Höllwarth Michael E. (2006). Analysis of dog bites in children who are younger than 17 years. *Pediatrics*, 117(3), e374-e379.
- ชนิศา แสงทอง และ ธเนศ สุจารีกุล. (2563). การ บังคับ ใช้ กฎหมาย พระราชบัญญัติ ป้องกัน การ ทารุณกรรม และ การ จัด สวัสดิภาพ สัตว์ พ. ศ. 2557 ศึกษา กรณี เหตุ ยกเว้น การ กระทบความผิด และ แนวทาง การ ลงโทษ ผู้ กระทบความผิด. Paper presented at the Rangsit Graduate Research Conference: RGRC.
- ธนาคารกสิกรไทย. (2562). *ไลฟ์สไตล์ คนยุคใหม่ ดันตลาดสัตว์เลี้ยงโต*. สืบค้นเมื่อ 23 เมษายน 2563, จาก [https://kasikornbank.com/th/business/sme/KSMEKnowledge/article/SMETips/Pages/Pets_Business. aspx](https://kasikornbank.com/th/business/sme/KSMEKnowledge/article/SMETips/Pages/Pets_Business.aspx)
- NationalGeographicThailand. (2560). *ทำไมสุนัขบางตัวถึงก้าวร้าว*. สืบค้นเมื่อ 23 เมษายน 2563, จาก <https://ngthai.com/animals/5301/why-are-some-dogs-more-aggressive/>
- พลอยชมพู สุทธิกาวิกุล. (2555). การศึกษาทัศนคติของผู้ใช้สวนสาธารณะจัดกิจกรรมที่มีต่อการจัดทำพื้นที่ออกกำลังกายของ สุนัข. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ภควดี ศรีอ่อน. (2555). พฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะและสภาพแวดล้อมทางภูมิทัศน์: กรณีศึกษาสวนรมณีนาถ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- MATICHON ONLINE. (2562). *สวนบางแคภิรมย์ " ด็อกพาร์คแห่งที่ 2 ของ กทม."* สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2563, จาก https://www.matichon.co.th/local/quality-life/news_1646507